

Luonnonsuojelulain uudistus

Aika: tiistaina 26.1.2021, klo 9 – 12

Paikka: Skype

Osallistujat: Riitta Rönn, pj.	Ympäristöministeriö, johdon tuki
Ilkka Heikkinen, varapj.	Ympäristöministeriö, luontoympäristösasto
Anna-Rosa Asikainen	Maa- ja metsätaloustuottajien keskusliitto
Markku Vickholm/ Arja Halinen	Metsähallitus
Aleksi Lehikoinen	Luonnontieteellinen keskusmuseo
Pirkko Posio	Lapin ELY-keskus
Minna Mättö	Kuntaliitto
Raija-Leena Ojanen	WWF-Suomi
Anne Raunio	Suomen ympäristökeskus
Jari Salila	Oikeusministeriö
Vilppu Talvitie	Maa- ja metsätalousministeriö
Tapani Veistola	Suomen luonnonsuojeluliitto
Tiina Lovisa Solbär	Saamelaiskäräjät
Heidi Lettojärvi	Energiateollisuus
Tiina Vuoristo	Metsäteollisuus ry
Tia Laine-Ylijoki-Laakso	Ympäristöministeriö, ympäristönsuojeluosasto
Mirkka Saarela	Ympäristöministeriö, alueet ja yhdyskunnat
Johanna Korpi, siht.	Ympäristöministeriö, luontoympäristösasto
Pasi Kallio, siht.	Ympäristöministeriö, luontoympäristösasto
 Läsnä:	
Pia Kärki	Ympäristöministeriö, luontoympäristösasto
Leila Suvantola	Ympäristöministeriö, luontoympäristösasto
Saku Härkönen	Ympäristöministeriö, tieto ja viestintä

Asialista:

1. Kokouksen avaus, Riitta Rönn, YM

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti kaikki tervetulleeksi vuoden ensimmäiseen kokoukseen.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

3. Luontotiedon hallinnan alatyöryhmän loppuraportti ja ehdotukset, Saku Härkönen, YM

Luontotiedon alatyöryhmän puheenjohtaja Saku Härkönen esitteli ryhmän ehdotukset. Alatyöryhmä oli työn lähtökohdaksi pyrkinyt määrittelemään luontotiedon: luontotieto on luonnon monimuotoisuutta ja luonnonsuojelua koskevaa sijainti- ja ominaisuustietoa sekä kuvailu- ja tilastotietoa, johon sisältyy ainakin tiedot, päätökset ja poikkeamiset. Samaten työryhmä oli asettanut periaatetason tavoitetilan, johon kaikella kehittämisellä tulisi pyrkiä, sisältää mm. luontotiedon lähteiden ja käyttökohteiden laajan tunnistamisen, ajantasaiset tiedot, henkilötiedoista huolehtimisen ja selkeät vastuut.

Alatyöryhmän keskeiset sääntelyehdotukset koskevat eri viranomaisten tehtäviä ja vastuita, niitä koskevia tarkempia määrittelyitä ja henkilötietojen käsittelyä. Ehdotuksiin voi tutustua tarkemmin kokouksen aineiston liitteenä olevassa PP-esityksessä sekä ryhmän julkaistavassa loppuraportissa. Alatyöryhmän työssä tunnistettiin myös monia muita kehittämiskohteita, joita on kuitenkin tarkoituksenmukaisinta kehittää muilla keinoilla kuin lainsäädännöllä.

Riitta Rönn totesi luontotieto-ryhmän tehneen hyvää työtä, ja ehdotusten olevan hyviä. Luontotiedon käyttäjät ovat moninaisia, minkä vuoksi mm. vastuunjakoon ja koordinaation liittyvät kysymykset ovat keskeisiä.

Jäsenten kommentteissa nousivat esiin mm. tietojärjestelmän kattavuus, kuntien rooli osa kokonaisuutta, saamelaisten perinnetiedon merkitys, luontotiedon määrittely ja luotettavuus sekä järjestelmän rajauskysymykset. Keskustelussa todettiin, että tietojärjestelmän kokonaiskuvaa avataan laajemmin loppuraportin kokonaisarkkitehtuuria käsittelevässä jaksossa. Luontotiedon luotettavuus on tärkeä kysymys, mutta esimerkiksi viranomaisten toimesta suoritettavaa varmistusmenettelyä pidettiin käytännössä mahdottomana, sekä resurssien puutteesta, että luontotiedon laajuudesta johtuen. Tärkeänä pidettiin myös luontotiedon järjestelmien suhdetta henkilötietojen suojaan, ja tähän onkin työryhmän työssä kiinnitetty huomiota.

Kuntien osalta luontotietoryhmän puheenjohtaja Saku Härkönen totesi tietoa olevan runsaasti, mutta sen erittelyn olevan hankalaa, minkä vuoksi tietojärjestelmän osalta tavoitteena tulisi olla enemmän kuntien toimintaa mahdollistava kuin niitä suoraan velvoittava luonne. Tiedonhallinnan ylläpidon osalta todettiin velvoitteiden tulevan osaltaan jo suoraan tiedonhallintalaista. Viranomaisvarmennetun tiedon osalta nostettiin em. lisäksi myös esiin lajitiedon puolelta laji.fi -järjestelmä, jossa laadunvarmistus toimii mm. kattavien järjestelmään tehtävien merkintöjen kautta. Tältä osin voidaan hyödyntää myös metsätietojärjestelmää, jossa kriteerit tuotetulle tiedolle. Saamelaisten perinnetietoa ei alatyöryhmässä ole käsitelty, joten se voi vaatia vielä jatkoselvityksiä.

Todettiin, että luontotiedon hallintaa koskevat pykäläluonnokset tuodaan seuraavaan projektikokoukseen 26.2.2021, jolloin tehtyjen alustavien ehdotusten sisältö tarkentuu.

4. Pykäläluonnokset, lakiehdotuksen luvut 1, 12, 14 ja 15, Johanna Korpi ja Pasi Kallio, YM

Pasi Kallio ja Johanna Korpi esittelivät uuden LSL:n pykäläluonnoksia (lakiehdotuksen luvut 1, 12, 14 ja 15), jotka on toimitettu kokousaineistossa jäsenille etukäteen. Luvut koskevat lain yleisiä säännöksiä, alueiden hankintaa luonnonsuojelutarkoitukseen sekä korvauksia, luonnonsuojelun valvontaa ja muutoksenhakua.

Luku 1

Keskustelussa nostettiin esiin mm. tavoitepykälän ilmastonmuutoksen sekä varovaisuusperiaatteen sisällyttäminen lakiin. Useat tahot pitivät hyvänä sekä ilmastonmuutoksen sopeutumisen ja hillinnän huomioon ottamista, että varovaisuusperiaatteen nostamista lakitasolle, koska ne ohjaavat monimuotoisuuden turvaamista koskevan sääntelyn tulkintaa kestävämpään suuntaan. Nostettiin myös esiin, että luonnonsuojelualueverkostolla on jo nykyisessä laajuudessaan merkittävä vaikutus ilmastonmuutokseen sopeutumisessa ja myös ilmastonmuutoksen hillinnässä. Osa jäsenistä puolestaan katsoi, ettei tähän ole tarvetta ja niiden sisällyttäminen lakiin saattaa heikentää sääntelyn tarkkarajaisuuden vaatimusta. Varovaisuusperiaatteen määritelmää pidettiin yleisesti jossain määrin ongelmallisena ja sitä tulla jatkotyössä täsmentämään. Osa jäsenistä toivoi myös varovaisuusperiaatteen käsitteen mainitsemista laissa, koska ehdotuksissa periaatetta ei käsitteenä mainita, vaan sen määritelmä oli osa tavoitepykälää.

Myös ehdotettu yleinen selvilläolovelvollisuus herätti keskustelua ja jäsenet esittivät näkemyksiä sekä sen puolesta, että sitä vastaan. Selvilläolovelvollisuuden säätämistä pidettiin useissa puheenvuoroissa tärkeänä ja sen katsottiin edistävän monimuotoisuuden turvaamista myös perustuslain 20 §:n näkökulmasta. Toisaalta joidenkin jäsenten kommentteissa erillisen selvilläolovelvollisuuden merkitystä päätöksenteolle pidettiin epäselvänä, ja sitä esitettiin poistettavaksi.

Luku 12

Luonnonsuojelualueiden hankintaa ja korvauksia koskevien pykäläehdotusten osalta todettiin, että ehdotetut lisäykset olisivat maanhankinnan osalta pääasiassa informatiivisia ja läpinäkyvyyttä edistäviä sekä viranomaistoiminnan säädöstaustaa selventäviä. Korvausten osalta kiinnitettiin huomiota etenkin korvauskynnyksen määrittelyyn. Nykylaissa ja myös ehdotuksessa käytetään korvausvelvollisuuden laukaisevana kynnyksenä ilmaisua merkityksellinen haitta, kun taas vaikkapa metsälaissa vastaava kynnyksen on haitta, joka ei ole vähäistä. Esitettiin, että myös kumulatiivisten haittojen huomiointi on syytä pitää mielessä jatkoa varten. Korvauskynnyksen osalta toivottiin tarkempaa selvitystä maksetuista korvauksista ja niiden määrästä, jotta olisi helpompaa ottaa kantaa kynnyksen oikeaan tasoon. Tällaiset selvitykset ovat valmisteilla. Jäsenet ehdottivat sekä kynnyksen laskemista, että sen nostamista. Lunastusta koskevat ehdotukset ovat pitkälti nykylain mukaiset, mutta joitakin täsmennyksiä vielä pohditaan esitettyjen kommenttien perusteella.

Luvut 14 ja 15

Luonnonsuojelun valvonnan osalta kiinnitettiin huomiota mm. tarkastusoikeuden ulottuvuuteen, ja esitettiin, että muotoilua tulisi esim. Metsähallituksen osalta laajentaa. Sama koskee myös ELY-keskusten

toimivallan vahvistamista rikosasiassa, mitä tulisi laajentaa myös Metsähallitukseen. Lisäksi nostettiin esiin mm. virka-apua ja haltuunottoa koskevien ehdotusten mahdollinen kehittäminen.

Muutoksenhaun osalta ehdotus valitusoikeuden laajentamisesta ja yhdenmukaistamisesta suhteessa muuhun ympäristösääntelyyn yhteisöjen osalta sai sekä kannatusta että vastustusta. Asiaan palataan perusteluiden yhteydessä tarkemmin.

Pykäläehdotuksia koskevien kirjallisten kommenttien jättämisen takarajaksi sovittiin torstai 4.2.2021.

5. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään pe 26.2.2021 koko päivän kokouksena Teams-yhteydellä.

6. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12:00.